

Stan, ruch naturalny i migracje ludności w województwie podkarpackim w 2019 r.

29.05.2020 r.

↑ 35,4%

Zwiększyło się saldo migracji zagranicznej w stosunku do 2018 r.

W województwie podkarpackim w 2019 r. odnotowano zmniejszenie liczby ludności. Pomimo spadku przyrostu naturalnego nadal jest on dodatni. W ciągu roku zmniejszył się współczynnik zawieranych na Podkarpaciu małżeństw. Saldo migracji zagranicznych od 2016 r. przyjmuje wartości dodatnie.

Stan i struktura ludności

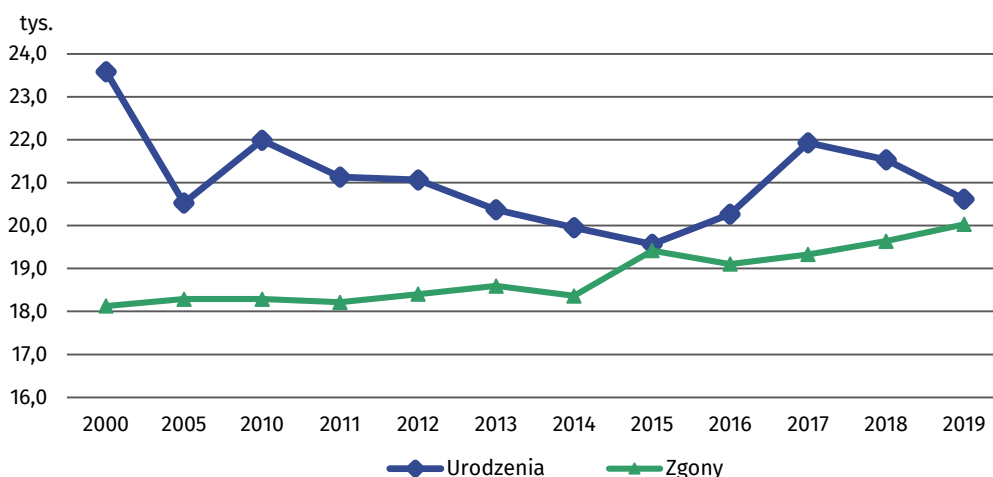
W końcu 2019 roku ludność województwa podkarpackiego wynosiła 2127,2 tys. osób, co stanowiło 5,5% populacji kraju. Pod względem liczby ludności, województwo podkarpackie zajęło 8. miejsce w kraju. W końcu 2019 r. w 51 miastach mieszkało 880,6 tys. osób, tj. o 5777 osób więcej niż przed rokiem. Współczynnik urbanizacji wyniósł 41,4% i był najniższy wśród województw (dla Polski wynosił 60,0%). Najwyższym wskaźnikiem urbanizacji charakteryzował się powiat stalowowolski (59,8%), najniższym powiat brzozowski (11,3%).

Średnia gęstość zaludnienia w stosunku do roku ubiegłego nie zmieniła się i wyniosła 119 osób na 1 km² powierzchni województwa (w Polsce – 123). Wskaźnik ten wykazuje znaczne zróżnicowanie przestrzenne w województwie – od najwyższego w Rzeszowie (1550 osób/km²), do najniższego w powiecie bieszczadzkiem (19 osób/km²).

Ludność Podkarpacia cechuje dodatni poziom przyrostu naturalnego, tj. różnicy między liczbą urodzeń żywych i zgonów. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa, w 2019 r. wskaźnik ten wyniósł 0,3 (w kraju minus 0,9). Był on niższy w odniesieniu do 2018 (0,9), jak i 2010 r. (1,7). W Polsce najwyższą wartość współczynnika przyrostu naturalnego odnotowano w województwie pomorskim (1,5), najniższą w województwie łódzkim (minus 3,6). Na 5 województw z dodatnim przyrostem naturalnym województwo podkarpackie zajmowało ostatnie 5. miejsce. W województwie dodatni przyrost naturalny wystąpił w 10 powiatach, ujemny natomiast w 15. Najwyższą wartość współczynnika przyrostu odnotowano w Rzeszowie (3,3), najniższą natomiast w Krośnie i Przemyślu (po minus 3,0).

Województwo podkarpackie charakteryzowało się najniższym wskaźnikiem urbanizacji w kraju

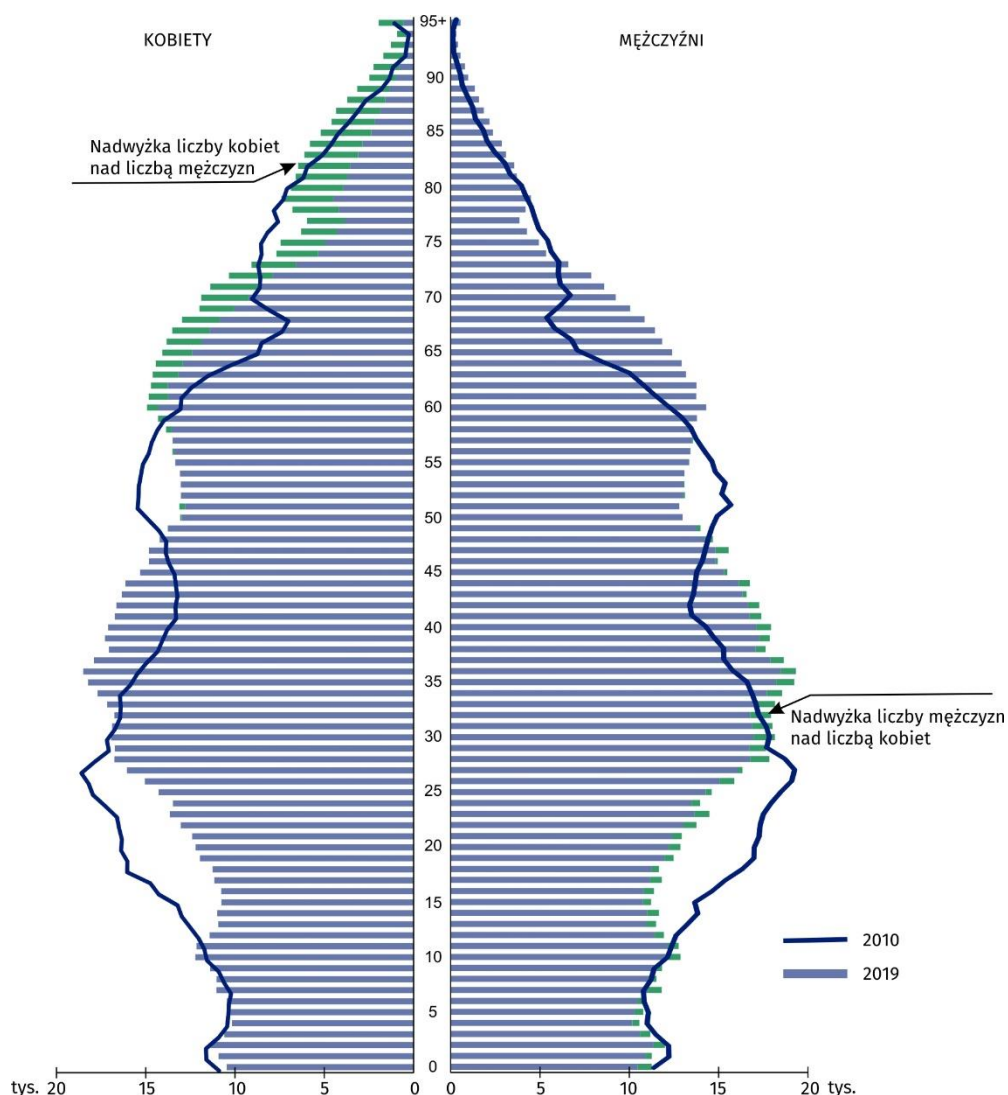
Wykres 1. Ruch naturalny ludności

Struktura ludności według płci od kilku lat nie ulega większym zmianom. W ogólnej liczbie mieszkańców nieznacznie przeważają kobiety, które stanowią 51,0% ludności województwa. W 2019 r. współczynnik feminizacji dla województwa podkarpackiego osiągnął wartość 104 (dla kraju – 107). Oznacza to, że na 100 mężczyzn przypadają statystycznie 104 kobiety (w miastach – 109, a na wsi – 101).

Wykres 2. Ludność według płci i wieku

Stan w dniu 31 XII

Wiek środkowy (mediana – wyznaczająca granicę wieku, którą połowa osób w danej zbiorowości już przekroczyła, a druga połowa jeszcze jej nie osiągnęła) mieszkańców województwa podkarpackiego z roku na rok jest coraz wyższy. W 2019 r. mediana wieku dla Podkarpacia wyniosła 40,3 lat (w 2018 r. 39,9 lat, a w 2010 r. 36,5 lat). Mediana dla kobiet wyniosła 41,9 lat, a dla mężczyzn – 38,9. Mieszkańcy miast byli średnio o ponad 2 lata starsi od mieszkańców wsi. Na Podkarpaciu obserwuje się niekorzystne zmiany, świadczące o starzeniu się społeczeństwa, których wynikiem jest zmniejszanie udziału roczników młodszych, a zwiększanie się udziału roczników starszych w populacji.

Odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym (poniżej 18 lat) w 2019 r. w stosunku do 2018 r. pozostał bez zmian, natomiast w stosunku do 2010 r. obniżył się o 2,1 p.proc. Jednocześnie wzrósł udział osób w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni w wieku 65 lat i więcej oraz kobiety w wieku 60 lat i więcej) – z 19,8% w 2018 r. do 20,4% w 2019 r. Zmniejszył się udział ludności w wieku produkcyjnym – z 62,0% w 2018 r. do 61,4% w 2019 r.

W 2019 r. na 100 osób w wieku produkcyjnym (mężczyźni w wieku 18-64 lata, kobiety w wieku 18-59 lat) przypadają 63 osoby w wieku nieprodukcyjnym (przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym), w 2010 r. – 57. Omawiana relacja dla miast wyniosła 67, a dla wsi 60 osób.

Jednym z mierników procesu starzenia się ludności jest indeks starości, który, określa relację pokolenia dziadków i wnuczków (liczba osób w wieku 65 i więcej lat przypadająca na 100 osób w wieku 0-14 lat). W końcu 2019 r. indeks starości w województwie podkarpackim wyniósł 112 osób, co oznacza, że średnio na 100 wnuków przypadają 112 dziadków lub babć (w 2010 r. 81 osób). W kraju indeks ten wynosił odpowiednio 118 osób w 2019 r. i 89 osób w 2010 r. W 2019 r. występowało znaczne zróżnicowanie tego wskaźnika według powiatów od 90 osób w powiecie ropczycko-sędziszowskim do 164 osób w Tarnobrzegu. Indeks starości powyżej średniej wojewódzkiej odnotowano w 12 spośród 25 powiatów.

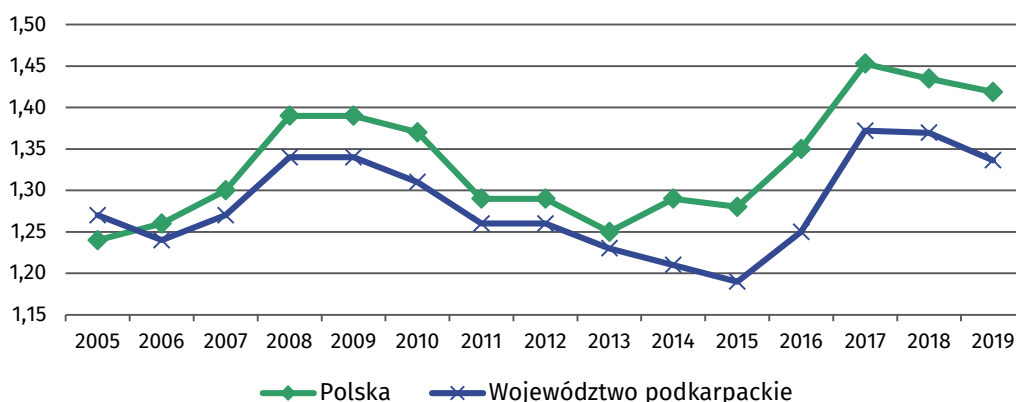
Najwyższa mediana wieku w 2019 r. występowała w Tarnobrzegu – 44,5 lata, a najniższa w powiecie ropczycko-sędziszowskim – 38,6 lat

Urodzenia

W 2019 r. zanotowano 20613 urodzeń żywych, tj. o 4,3% (o 920 urodzeń) mniej niż w roku poprzednim i o 6,3% (o 1377 urodzeń) mniej niż w 2010 r. Wśród noworodków 51,9% stanowili chłopcy. Współczynnik urodzeń w 2019 r. wyniósł 9,7‰ i w stosunku do roku 2018 uległ zmniejszeniu o 0,4 p. prom. W miastach na 1000 ludności przypadało 9 urodzeń żywych, a na wsi 11. Najniższy współczynnik urodzeń wystąpił w Krośnie (7,2‰), a najwyższy w Rzeszowie (11,5‰). Rok 2019 był kolejnym, w którym poziom reprodukcji ludności nie zapewniał prostej zastępowalności pokoleń (kiedy na jedną kobietę w wieku 15-49 lat przypada średnio 2,10-2,15 urodzeń dzieci), ponieważ ogólny współczynnik dzietności wyniósł 1,34. W miastach wyniósł 1,27, natomiast na wsi – 1,38. Najwyższy był w powiecie łańcuckim (1,58), a najniższy w Krośnie (1,07).

Na każde 10 tys. Ludności w 2019 r. urodziło się 97 dzieci, przed rokiem 101

Wykres 3. Współczynnik dzietności kobiet

Ogólny współczynnik płodności, określony liczbą urodzeń żywych na 1000 kobiet w wieku rozrodczym (15-49 lat), w 2019 r. osiągnął w województwie podkarpackim poziom 40,5, w Polsce – 41,8. Wyższa płodność występowała u kobiet mieszkających na wsi, gdzie na 1000 kobiet przypadało 42 dzieci, przy 39 w miastach (w Polsce – odpowiednio 42 i 41 dzieci).

W województwie podkarpackim najwyższą płodnością charakteryzowały się kobiety w wieku 25-29 lat, które urodziły 34,5% ogółu żywo urodzonych. Mediana wieku kobiet, które w 2019 r. urodziły dziecko wyniosła 30,3 lat, dla porównania, w roku 2010 wiek ten był niższy i wyniósł 28,5 lat.

Wartość współczynnika dynamiki demograficznej (liczba urodzeń żywych na 1 zgon) spadła z poziomu 1,10 w 2018 r. do 1,03 w roku 2019. W miastach na jeden zgon przypadało 0,99 urodzeń, a na wsi – 1,05. W kraju współczynnik dynamiki demograficznej osiągnął wartość 0,92.

Zgony

W 2019 r. zmarło 20029 osób, tj. o 393 osoby więcej niż w 2018 r. i o 1741 więcej niż w 2010 r. Współczynnik umieralności w województwie podkarpackim wyniósł 9,4‰, co oznacza, że na 1000 ludności przypadało 9,4 zgonów (dla Polski wskaźnik ten wyniósł 10,7‰). Dla mężczyzn współczynnik ten był o 1,3 punktu promilowego wyższy niż dla kobiet. Liczba zgonów przypadająca na 1000 mieszkańców w miastach wyniosła 9,2, a na wsi – 9,6. Najniższy współczynnik umieralności wystąpił w Rzeszowie (8,2‰), a najwyższy w Przemyślu (11,0‰).

Wśród zmarłych przeważali mężczyźni, którzy w 2019 r. stanowili 52,6%. Połowa zmarłych nie ukończyła 79,0 lat; dla kobiet wiek środkowy wyniósł 83,9 lata, a dla mężczyzn – 72,1 lata. W 2019 r. zarejestrowano 83 zgony niemowląt (dzieci poniżej 1 roku życia), tj. o 7 mniej niż przed rokiem. Współczynnik zgonów niemowląt (liczony na 1000 urodzeń żywych) przyjął wartość 4,0‰, w kraju - 3,8‰.

Małżeństwa

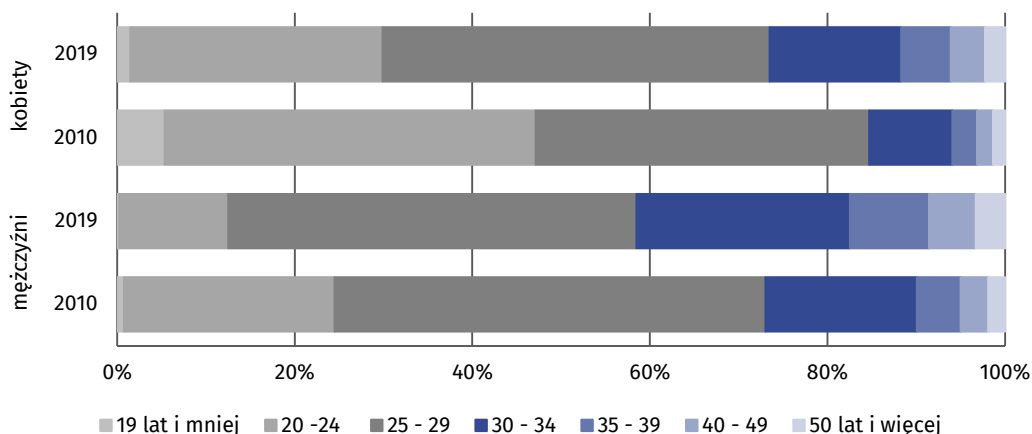
W 2019 r. zawarto 10,1 tys. małżeństw, tj. o 751 mniej niż w 2018 r. i o 3090 mniej niż w 2010 r. Na 1000 ludności przypadały podobnie jak w kraju, 4,8 nowo zawarte małżeństwa. Na wsi wskaźnik ten wyniósł 4,9‰, a w mieście 4,5‰. W przekroju powiatów najwyższy współczynnik

20,2% ogółu małżeństw w 2019 r. zawarto w sierpniu

natężenia małżeństw odnotowano w powiecie lubaczowskim (5,6‰), a najniższy w Przemyśle (3,7‰).

Małżeństwa wyznaniowe w 2019 r. stanowiły 73,2% wszystkich zawartych małżeństw (w kraju – 59,6%), a w roku 2010 – 77,3% (w kraju – 68,1%). Odsetek takich małżeństw był wyższy na wsi (77,6%) niż w miastach (66,3%). Spośród 7407 małżeństw wyznaniowych, tylko 15 nie było związkami zawartymi w Kościele Katolickim. W liczbie tej największy udział miały związki zawarte w Kościele Polskokatolickim – 5 związków.

Wykres 4. Struktura małżeństw według wieku nowożeńców

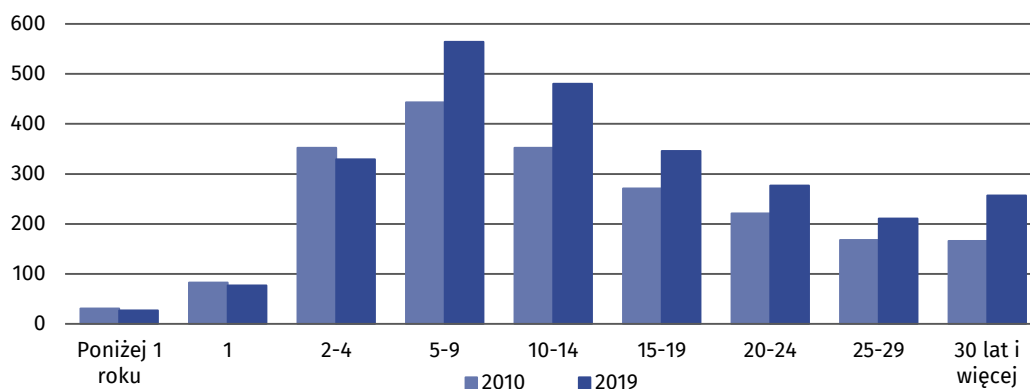
Rozwody i separacje

W 2019 r. rozwiodło się 2568 par małżeńskich, tj. o 91 więcej niż w roku poprzednim. W odniesieniu do roku 2010 liczba ta była o 23,0% większa. Wskaźnik rozwodów, określany jako liczba rozwodów przypadająca na 1000 ludności wynosił 1,2. W miastach natężenie rozwodów było prawie 2-krotnie wyższe niż na wsi (odpowiednio: 1,7‰ i 0,9‰). Biorąc pod uwagę podział terytorialny według powiatów, najwyższy współczynnik rozwodów odnotowano w Przemyśle (2,1‰), natomiast najniższy w powiecie brzozowskim (0,7‰).

W 2019 r. na 1000 nowo zawartych małżeństw przypadają 254 rozwody, przy czym w miastach 379, a 172 na wsi. Dla porównania, w roku 2010 na 1000 zawartych małżeństw przypadało 158 rozwodów (240 w miastach i 98 na wsi). Najczęściej rozwodzili się małżonkowie, którzy w momencie zawierania małżeństwa mieli 20-24 lata (27,6% wszystkich rozwodów) oraz małżeństwa nie posiadające dzieci (41,6%). Małżeństwa posiadające 1 dziecko stanowiły 34,7% rozwodów.

W 2019 r. spośród rozwiedzionych małżeństw 58,4% posiadało małoletnie dzieci na utrzymaniu (w Polsce 56,8%). Na jedno rozwodzące się małżeństwo z dziećmi przypadało podobnie jak rok wcześniej średnio 1,5 dziecka.

Wykres 5. Rozwody według czasu trwania małżeństwa w 2019 r.

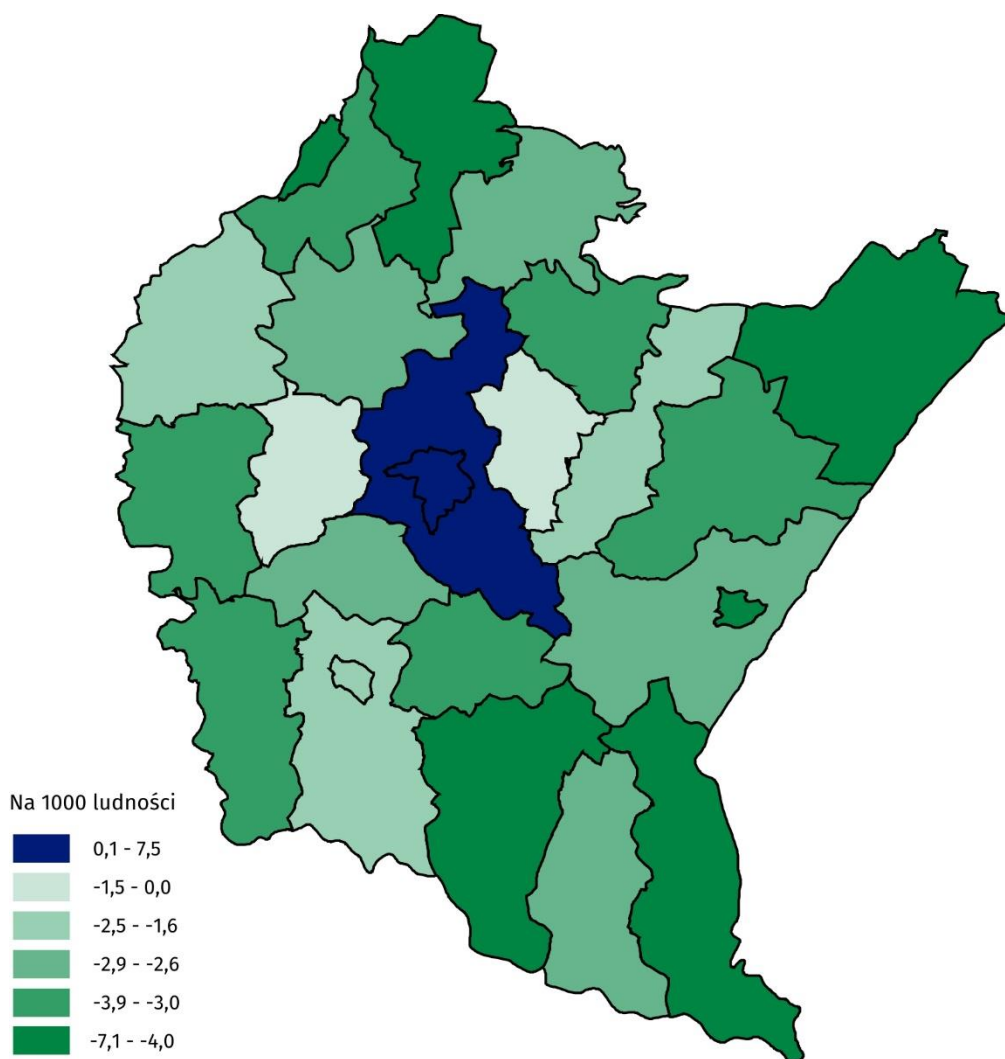

Większość małżeństw została rozwiązana bez orzekania o winie (75,5%), a 16,7% rozwodów orzeczono z winy męża. Najczęstsze przyczyny rozwodów to niezgodność charakterów (22,2%), nadużywanie alkoholu w powiązaniu z nagannym stosunkiem do członków rodziny (8,5%) oraz niedochowanie wierności małżeńskiej (4,7%).

W 2019 r. sądy orzekły separację wobec 74 małżeństw (o 22 mniej niż w 2018 r.), z czego 60,8% przypadło na mieszkańców miast. W przeliczeniu na 100 tys. ludności liczba separacji wyniosła 3,5 (dla miast – 5,1 i 2,3 dla wsi). W kraju wskaźnik ten wyniósł 3,1. Separacje z powództwa żony stanowiły 81,1% ogółu orzeczonych separacji. Separacje bezdzietnych małżeństw stanowiły 47,3% orzeczonych separacji (38,5% rok temu). Spośród małżeństw posiadających dzieci najczęściej separacje dotyczyły małżeństw posiadających jedno dziecko (27,0%).

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem mającym istotny wpływ na stan zaludnienia są migracje ludności. Od wielu lat w województwie notuje się ujemne saldo migracji. W 2019 r. w wyniku migracji liczba ludności zmniejszyła się o 2950 osób, co w przeliczeniu na 1000 mieszkańców województwa wynosi minus 1,4 (w kraju 0,2). Oznacza to, że liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w województwie podkarpackim w ciągu roku przekroczyła liczbę osób zameldowanych na pobyt stały w tym okresie. Liczba mieszkańców województwa zmniejszyła się w 2019 r. o 1213 mężczyzn i o 1737 kobiet. Z miast ubyły 1853 osoby, natomiast na wsi liczba ludności zmniejszyła się o 1097 osób.

Wykres 7. Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały w 2019 r.

W 2019 r. w województwie podkarpackim zameldowało się na pobyt stały 23,2 tys. osób. Wśród ludności napływowej przeważały kobiety (52,4%) oraz osoby osiedlające się na wsi (55,9%). Odpływ ludności wyniósł 26,2 tys. osób, z czego częściej wymeldowywały się kobiety (53,2%) oraz osoby zamieszkałe na wsi (53,8%). W 2019 r. w ruchu wewnętrznym zameldowano na pobyt stały 22,2 tys. osób, natomiast liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego wyniosła 25,6 tys. osób. W ruchu migracyjnym wewnętrznym w województwie podkarpackim przeważały kobiety. W 2019 r. zameldowano na pobyt stały 11,7 tys. kobiet, które stanowiły 52,7% ogółu zameldowań, wymeldowało się natomiast 13,6 tys. kobiet (53,2% ogółu wymeldowań). W 2019 z województwa podkarpackiego wyemigrowało na stałe za granicę 546 osób. Liczba imigrantów przybywających do województwa wyniosła 1058 osób. Saldo migracji zagranicznych osiągnęło wartość 512 osób, z tego 195 osób w miastach oraz 317 osób na wsi.

Opracowanie merytoryczne:
Urząd Statystyczny w Rzeszowie
Dyrektor Marek Cierpiat-Wolan
Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

Rozpowszechnianie:
Rzecznik Prasowy Prezesa GUS
Karolina Banaszek
Tel: 695 255 011

Podkarpacki Ośrodek Badań Regionalnych

Tel.: 17 853 52 10, 17 853 52 19

e-mail: sekretariatursze@stat.gov.pl

www.rzeszow.stat.gov.pl

[@Rzeszow_STAT](https://twitter.com/Rzeszow_STAT)

[@GlownyUrzadStatystyczny](https://www.facebook.com/GlownyUrzadStatystyczny)

Powiązane opracowania

[Biuletyn Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej powiatów województwa podkarpackiego](#)

[Biuletyn Statystyczny Rzeszowa. Podstawowe statystyki](#)

[Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa podkarpackiego - publikacja roczna](#)

[Rocznik Statystyczny Województwa Podkarpackiego](#)

[Rocznik Statystyczny Województw](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych](#)

[Baza Demografia](#)

Pojęcia stosowane w statystyce publicznej